

Aan de gemeenteraad

|                        |                            |                    |                                           |
|------------------------|----------------------------|--------------------|-------------------------------------------|
| <b>.Behandeld door</b> | J.J.A. van Dijk            | <b>Datum</b>       | 26 april 2024                             |
| <b>Doorkiesnummer</b>  | 2860189                    | <b>Kenmerk</b>     | 11398135                                  |
| <b>E-mail</b>          | jolina.van.dijk@utrecht.nl | <b>Onderwerp</b>   | Inrichtingsplan openbare ruimte Cartesius |
| <b>Bijlage(n)</b>      | 1                          | <b>Beleidsveld</b> | Ruimtelijke Ordening                      |

Geachte leden van de raad,

Op 14 oktober 2021 stelde uw raad [het bestemmingsplan Cartesiusdriehoek fase 2-6 vast](#). Tijdens deze raadsbehandeling is toegezegd dat uw raad het Inrichtingsplan voor de openbare ruimte van Cartesius ter informatie ontvangt. Wij hebben het Inrichtingsplan Cartesius op 23 april 2024 vastgesteld. In deze brief informeren wij u over het Inrichtingsplan Cartesius. Eerst gaan we in op de aanleiding voor het vaststellen van het Inrichtingsplan. Daarna lichten we een aantal belangrijke onderdelen uit het Inrichtingsplan toe. We sluiten af met het vervolgproces.

### **Aanleiding voor het Inrichtingsplan**

In 2017 stelde uw raad het [Koersdocument Cartesiusdriehoek](#) vast. Het Koersdocument Cartesiusdriehoek en het vastgestelde bestemmingsplan geven helderheid over de gewenste (kwaliteit van de) inrichting van het plangebied. De Cartesiusdriehoek is volledig eigendom van NS, die de gronden overdraagt aan Consortium Cartesius, bestaande uit Ballast Nedam Development en MRP Development. Het consortium legt de openbare ruimte aan voor eigen rekening en risico. De openbare ruimte wordt daarna in beheer overgedragen aan de gemeente Utrecht. De gemeente Utrecht dient daarom te besluiten of de openbare ruimte op de juiste manier is aangelegd, zodat deze volgens de daarvoor geldende uitgangspunten kan worden beheerd.

Het Inrichtingsplan vormt het kader voor de private partijen die de inrichting van de openbare ruimte vormgeven. Het Koersdocument omschrijft vier thema's (Enclave, Binnenstedelijk, Ontmoeten en Gezond) en vijf kernwaarden (Verbindend, Eigenwijs, Levendig, Ruimtelijk en Inventief) als identiteitsdragers voor het gebied. Deze kernwaarden zijn in het hele Inrichtingsplan verwerkt. We lichten hierna drie belangrijke onderdelen uit het Inrichtingsplan toe:

- Een uitwerking van actuele beleidsthema's en ambities zoals ecologie, mobiliteit, en klimaatadaptatie;
- Een uitwerking van participatie en zelfbeheer van de openbare ruimte in Cartesius;
- Een inrichtingsniveau van Domstad Bijzonder voor het Cartesiuspark en het CAB-plein en Domstad voor de rest van het plangebied.

### **Uitwerking actuele beleidsthema's en ambities**

Sinds de vaststelling van het Koersdocument is een aantal beleidsthema's belangrijker of actueler geworden. Het consortium heeft zich voor de gehele ontwikkeling van de wijk Cartesius laten inspireren door gebieden op de wereld waar mensen aantoonbaar gelukkig en gezond een hoge leeftijd bereiken. De diverse gebieden in de openbare ruimte van Cartesius dragen ieder op hun eigen

manier bij aan dat doel en daarmee aan gezond stedelijk leven. Het CAB plein, de Groene Lus, het Cartesiuspark en de tussenstraten krijgen in het Inrichtingsplan ieder een eigen uitwerking. De deelgebieden staan met elkaar in verbinding. Het CAB plein richt zich bijvoorbeeld op ontmoeting, de Groene Lus vormt een ecologische zone met ruimte voor bewegen, het Cartesiuspark vormt een rustige oase met waterpartij en de tussenstraten vormen de groenverbindingen tussen de Groene Lus, de woningen en het Cartesiuspark.

In het Inrichtingsplan is extra aandacht gegeven aan de thema's die sinds vaststelling van het Koersdocument belangrijker of actueler zijn geworden:

1. 33% van de totale oppervlakte van Cartesius krijgt een groene invulling en werken we met een ecologische strategie, waar het gebruik van (inheemse) flora en fauna op inspeelt. Deze strategie is bepaald in nauwe afstemming met de Utrechtse stadsecoloog.
2. De inrichting van de openbare ruimte biedt optimaal ruimte voor wandelen en fietsen zodat deze vorm van verplaatsing de voorkeur heeft, met een duidelijke parkeerstrategie voor alle modaliteiten.
3. Hemelwater wordt zoveel mogelijk gebufferd waar het valt. Globaal is berekend dat in het gebied circa 29 mm neerslag geborgen kan worden voordat er water op de rijbaan komt te staan. Het peil van toegangen naar woningen en parkeergarages is zo bepaald dat er geen regenwater binnenkomt, ook bij een bui van 80mm. In extreme weersituaties vindt afwatering plaats op de nabijgelegen Industriehaven om te voorkomen dat de omgeving extra belast wordt.
4. We geven extra aandacht aan circulariteit. Het consortium neemt in Cartesius diverse circulaire maatregelen, zoals het circulair slopen van bestaande opstallen en de Cartesius Craamkamer waarin bomen tijdelijk worden bewaard tot ze een definitieve groeiplek krijgen. We onderzoeken in de vervolgfase samen met betrokken partijen of kleine delen in het openbaar gebied, zoals afgebakende stukken met pleintjes, looproutes en paden, circulair kunnen worden benaderd.

Buurtbewoners krijgen in de Groene Lus en het Cartesiuspark ruimte om te spelen, te ontmoeten en te ontspannen. De buitenruimten zijn gevarieerd en bieden voor elke leeftijd een plek om plezier te hebben. Spelen en leren vormen uitgangspunten voor de totale buitenruimte van Cartesiusdriehoek. Spelen bestaat in Cartesius uit formele speelvoorzieningen (1,3 % van de totaal openbare ruimte) en innovatief informeel spelen, zoals uitdagingspaden in de Groene Lus of waterpret bij de waterpartij in het park. Van de totale buitenruimte wordt 5,2% ingevuld door informeel spelen (spelen in het groene Cartesiuspark en speeldernis in onder andere de groene lus). Later wordt nog een schoolplein van nader te bepalen omvang gerealiseerd. 12,4% van de buitenruimte uit open grasvelden, waar volop kan worden gespeeld en gesport. In de volgende fase worden deze elementen verder uitgewerkt, zodat bij oplevering een volledig aanbod is passend bij de actieradius van jongeren van alle leeftijden. In de inrichting van de binnentuinen, wat geen onderdeel uitmaakt van het Inrichtingsplan, wordt ook formeel spelen gerealiseerd.

### **Een uitwerking van participatie en zelfbeheer**

Uw raad diende tijdens de bespreking van het Koersdocument Cartesius in september 2017 Motie 517 Ruimte voor zelfbeheer in Cartesiusdriehoek in. Deze motie is overgenomen door ons college. In deze motie vroeg de raad ons college zich in te spannen om samen met de partijen in het gebied zelfbeheer van de openbare ruimte in Cartesius door toekomstige bewoners mogelijk te maken. In het Cartesiuspark is een participatietuin van circa 600m<sup>2</sup> aangewezen waar zelfbeheer mogelijk is. Mogelijk volgt een tweede participatietuin van circa 400m<sup>2</sup>. Dit zijn participatieplekken waar de invulling in de handen ligt van de bewoners van de gehele nieuwe wijk. Bewoners kunnen zo, met behulp van een aantal in het Inrichtingsplan vastgestelde spelregels (toolkit), samen een deel van de publieke ruimte inrichten en onderhouden. Daarnaast komt binnen de bouwblokken ruimte voor zelfbeheer (tuinkamers) en komen er zones direct voor de woningen (zogenaamde Delftse stoepen) die bewoners zelf kunnen beheren.

### **Inrichtingsniveaus Domstad Bijzonder en Domstad**

Het toepassen van het inrichtingsniveau Domstad Bijzonder voor het Cartesiuspark en CAB-plein is passend bij deze gebieden in de nieuwe wijk. Domstad Bijzonder kan als inrichtingsniveau worden ingezet voor gebieden die niet alleen door omwonenden worden gebruikt, maar ook door anderen worden bezocht. Het CAB-plein vormt het visitekaartje van de nieuwe wijk, met het monumentale CAB-gebouw als huiskamer en centrum van de wijk. In het gemeentelijk monument komen allerlei

**Burgemeester en wethouders**

Datum 26 april 2024  
Ons kenmerk 11398135

voorzieningen die publiek van buiten de wijk aantrekken en mogelijkheden geven voor ontmoeten en recreëren buiten het stadscentrum, passend bij de ambities van de 10-minutenstad. Het Cartesiuspark vormt de groene oase in de nieuwe wijk waar bewoners uit Cartesius en omliggende wijken kunnen rusten, bewegen en ontmoeten. Daarnaast krijgt heel Cartesius een hoogwaardige uitstraling, in zowel architectuur als openbare ruimte.

**Vervolgproces**

Het Inrichtingsplan biedt ruimte voor maatwerk om goed op de bouwplannen aan te sluiten. Nu het Inrichtingsplan gereed is, is daarmee de basis vastgelegd voor verdere uitwerking tot een definitief ontwerp per bouwfase, die het ontwerptempo van de bouwblokken in Cartesius volgen.

Hoogachtend,  
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,